

GÜRCİSTAN GELENEKSEL MESTİA EVLERİNİN MİMARİ ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Cengiz TAVŞAN¹, Serkan SİPAHİ², Betül İrem TEMİZ³

1 Doç.Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi, ctavsan@ktu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5796-6859

2 Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi, serkansipahi@atauni.edu.tr, ORCID:0000-0002-5684-8671

3 Öğr.Gör., İskenderun Teknik Üniversitesi, Betul.temiz@iste.edu.tr, ORCID: 0000-0003-2381-6873

Tavşan, Cengiz., Sipahi, Serkan., Temiz, İrem Betül. "Gürcistan Geleneksel Mesita Evlerinin Mimari Özelliklerinin İncelenmesi". idil, 83 (2021 Temmuz): s. 1033–1047. doi: 10.7816/idil-10-83-04

ÖZ

Svaneti; mimari örnekleri, müziği, folkloru, ikonaları, ahşap işçiliği, metal işçiliği, yazıtları, dokumacılığı, kule tarzı evleri ve diğer farklı özellikleriyle UNESCO dünya mimari listesine de giren önemli bir bölgedir. Bölgenin bu özgün özelliklerinin başında gelen Geleneksel Mestia evleri ve kuleleri de Gürcistan sivil mimarisinin karakteristik unsurlarını ve geleneksel yaşam biçimini yansıtan yapılardır. Yapıların değeri ve önemine karşın literatürde bölgeye ait mimari öğeleri belgeleyen kapsamlı çalışmalara rastlanmamıştır. Bu sebeple yapılan çalışmada, Gürcistan Svaneti Bölgesi geleneksel konut mimarisi içerisinde Mestia şehrinde bulunan Svan evi ve kulelerinin geleneksel mimari özellikler incelenmiştir. Yapılan çalışmayla; Mestia'ya özgün bir kültüre sahip olan onun yansımalarını içeren yerleşke tespit edilerek, evlerinin ve kulelerinin mimari özelliklerinin tanıtılmasıyla literatürdeki boşluğunun giderilmesi amaçlanmaktadır. Çalışma; tespit, araştırma ve değerlendirme olmak üzere 3 aşamadan oluşmaktadır. Tespit aşamasında çalışma alanı belirlenerek örneklem grubunun tespitleri ve genel özellikleri açıklanmaktadır. İkinci aşamada yerinde gözlem, röportaj ve fotoğraflarla görselleştirilmeler de yapılarak yapıların rölemleri çıkartılmıştır. Bu doğrultuda yapıların mimari özellikleri açıklanmıştır. Son aşamada genel analiz tabloları oluşturulmuş ve elde edilen bulgular karşılaştırılarak irdelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda, geleneksel Mestia konut mimarisinin içerisinde Svan evi ve kulelerinin tipolojileri, plan şemaları, yapım teknikleri ve malzeme özellikleri ile ilgili çıkarımlar yapılmıştır. Sonuç olarak ele alınan evler ve kulelere ilişkin tespitler yapılarak, öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mestia, geleneksel mimari, konut mimarisi, kule evleri

Makale Bilgisi:

Geliş: 17 Şubat 2021

Düzeltilme: 15 Mart 2021

Kabul: 7 Mayıs 2021

Giriş

Geleneksel mimari eski toplumların yaşam standartlarını, teknik/sosyal imkanlarını ve sanatsal algılarını ortaya koymaktadır (Gürbüz ve Çağdaş, 2018:508-532). Bir başka deyişle geleneksel mimari, bölgede yaşayan kişilerin geçmişteki yaşam tarzlarını ve kültürlerini yansıtmaktadır. Bu durum, yapı tipolojileri ve planlamalarından, tarihi yapıyla bölgenin uyumundan kaynaklanmaktadır (Kıstır ve Kurtoğlu, 2018:84). Yani kültürden kültüre veya toplumdan topluma fark eden geleneksel mimari uygulamalar, oluşturulduğu coğrafi konuma, iklime vb. nedenlere göre değiştiği için farklı toplumlara ait izler taşımaktadır. Dünyanın birçok yerinde ve Anadolu'da her toplum, kendi bulunduğu topografyaya özgü malzemeler veya tekniklerle yapılar inşa etmişlerdir. Çünkü yaşadıkları yörede hayat süren insanlar; çevreyi, topografyayı ve iklim koşullarını değerlendirerek yıllar içerisinde kendilerine özgü yapım teknikleri ve gelenekleri oluşturmuşlardır (Atalan, 2018:117). Dolayısıyla geleneksel mimariye ait yapılar; yöresel tecrübeye dayanan, mimarlar tarafından planlanmamış yapılardır (Burghardt, 2014:8). Bu nedenle geleneksel mimari unsurları ya da bir diğer deyişle vernaküler yapıların, insanla doğa arasındaki etkileşimin benzersiz örnekleri olduğu söylenebilir (Altıparmakoglu ve Gürani, 2019:93). Günümüze kadar ulaşan mimari ürünler, onları oluşturan toplumların yaşam tarzı, kültürel, ekonomik politik, sosyolojik yapıları ve bu alanlardaki gelişmelerin somut yansımalarıdır. Bu ürünler yapıldıkları dönemlere ait karakteristik özellikleri günümüze aktarmaları ve toplumların gelecekleri açısından önemli veriler barındırmaları nedeni ile korunmaktadır. Yörenin ustaları tarafından, yörede bulunan malzemelerden, geleneksel yapım teknikleriyle oluşturulan yapılar, yörenin geleneksel konut mimarisini oluşturmaktadır (Pinar, 2018:60-74). Geleneksel konut mimarisinin özetle, eski toplumların yaşam standartlarını, teknik ve sosyal imkanlarını gözler önüne sererken bu toplumların ruhsal eylemlerini de ortaya koymakta ve içinde şekillendiği toplumun sanatsal algı derecesini temsil ettiği söylenebilir (Mann, 1985:10-16). Geleneksel mimarideki özgünlüğü kültürel etkenler, sosyal etkenler ve bireysel etkenler gibi farklı faktörler sağlasa da farklılaşmayı sağlayan en temel neden olarak çevresel etkenler gösterilmektedir (Muşkara, 2017:439). Geleneksel mimarideki farklı etkenler ile ortaya çıkan bu özgünlük, yapıların belge niteliği taşımasının yanında kültürel miras olarak da nitelendirilmekte; UNESCO ve ICOMOS gibi kurumlar tarafından da belgelendirilmektedir (Ahmad, 2006:292-300).

Resim 1. Svaneti bölgesi ve Gürcistan (Url 1, 2021)

Geleneksel mimari açısından farklılaşan bölgelerden bir tanesi de Gürcistan'da bulunan Yukarı Svaneti (Bugün Mestia İlçesi) bölgesi olmuştur (Sousa ve Alcindor, 2020: 95-100), (Resim1). Bölgede yer alan dikkat çekici mimari örnekleri olan evler ve kuleler, 9.y.y ve 12.y.y tarihleri arasında yapılmış ve büyük çoğunluğu günümüze kadar gelmiştir (Salman, 2017:9). Yerleşim izleri Bronz çağa kadar dayanan (Tevzadze ve Kikvidze, 2016:246-262) Yukarı Svaneti Bölgesi "Caucasian" kültürünün anlaşılması açısından bölgede günümüze ulaşan 200'den fazla ev ile önemli bir yere sahiptir (Berdzenishvili ve Berdzenishvili, 2016:41).

Bölge ve bölgede yer alan yerleşim yerlerinin kültürel miras olarak önemi dahilinde, Chazhashi köyü ve birçok yapının UNESCO kültürel miras listesine alındığı yapılan araştırmalar ile görülebilir (Alhadad ve Meparishvili, 2019:113). Yukarı Svaneti bölgesi, ev ve savunma kuleleriyle UNESCO Dünya Mirası Listesinde yer almaktadır (UNESCO, 1996). Bölgenin, bu bağlamda geleneksel mimari özellikleriyle de farklılık yaratan yerleşim noktası olarak karşımıza çıkan bir yer olduğu söylenebilir. Tarihsel süreç içerisinde kente baktığımızda daha çok geleneksel, sivil ve konut mimarisiyle ön plana çıktığı görülmektedir.

Bölgede kültürel konular dışında (Tarragüel, vd., 2012, 453-461) turizm ve ekonomi konularında yapılmış birçok çalışma bulunmaktadır (Elizbarashvili vd., 2018:362-370; Amiranashvili ve Kartvelishvili, 2019:68-79). Bu çalışmalardan bazıları, bölgenin doğası ve çevresel sürdürülebilirliği üzerine yapılmış çalışmalardır (Egiazarova ve Rogava, 2018:211-216). Bazıları ise turizm ve turizmin geliştirilmesi üzerine yapılmıştır (Sharia, 2019; Salukvadze ve Backhaus, 2020:28-36). Bölgede bulunan taşınmaz eserlerin özelliklerinin detaylandırıldığı; mimari karakteristiklerinin açıklandığı bir çalışmaya ise henüz rastlanılmamıştır. Yapılan bu çalışma ile Yukarı Svaneti ve Mestia'ya özgün bir kültüre sahip olan onun yansımalarını içeren bir yerleşke tespit edilmesiyle, evlerinin ve kulelerinin mimari özelliklerinin tanıtılması amaçlanmaktadır. Ayrıca bu yerleşke niteliklerini özetleyen yapı gruplarının tespitlerini yapmak ve buradaki yaşam kültürüne ait izlerin saptanması öngörülmektedir. Bu nitelikli ve son derece özgün yapıların, mimari özellikleri ve fiziksel yapılarına ilişkin tespit araştırmaları bulunmadığı için yapılan tespit çalışmaları ve değerlendirmeler ise çalışmanın özgün yönünü oluşturmaktadır.

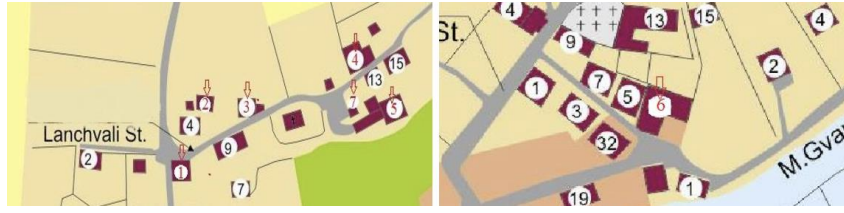
Yöntem

Çalışma tespit, araştırma ve değerlendirme olmak üzere 3 aşamadan oluşmaktadır. Tablo 1.' de çalışma aşamaları gösterilmektedir.

Tablo 1. Çalışma Aşamaları

Aşama	Yöntem ve teknikler	Yapılan Çalışmalar
1	Tespit	○ Çalışma Alanının Belirlenmesi ○ Örneklem Grubunun Tespiti ○ Genel özelliklerinin verilmesi
2	Araştırma	○ Röportaj, Yerde gözlem yapılması ○ Fotoğraf ve video ile görselleştirme ○ Yapı rölevellerinin çıkartılması ○ Yapıların mimari özelliklerinin verilmesi
3	Değerlendirme	○ Genel analiz tablosu çıkartılarak bulguların karşılaştırılarak irdelenmesi

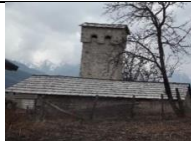
İlk aşama, çalışma alanının ve örneklem grubunun belirlenmesine yönelik tespit çalışmalarıdır. Mimari bileşen ve elemanlarıyla günümüze kadar ulaşan, geleneksel yöreye ait yaşam biçimini mimari öğelere yansıtan Mestia şehrinin Lançhvalis Caddesini kapsayan alan çalışma kapsamında incelemeye alınmıştır. Bu alanı ön plana çıkaran ise Svan evlerinin ve kulelerinin caddede yoğun olarak bulunmasıdır. Buna ek olarak bu alanda kapsamlı çalışma yapılmamış olması örneklem grubunun belirlenmesinde diğer bir seçim nedenidir. Bu doğrultuda Svan evlerinin ve kulelerinin yoğun olarak bulunduğu Lançhvalis caddesinde evler ve kuleler gezilmiştir. Belirlenen evlerin mimari özelliklerini geçmişten günümüze yansıtan belgelemeye elverişli yapılar olmasına dikkat edilmiştir. Bu doğrultuda seçilen 6 Svan evinin ve 4 kulenin adları, konumları, katsayıları, malzemeleri ve konstrüksiyonlarına ait genel özellikler verilmiştir. Seçilen evlere ait genel özellikler açıklanmıştır. 2. aşama araştırma çalışmalarından oluşmaktadır. Bu alanın bulunduğu Mestia'da yaşayan insanlarla görüşmeler yapılarak, Svan evlerinin ve kulelerinin ne amaçla kullanıldığı, yapımlarında hangi malzemelerin kullanıldığı, örf ve adetlerinin, yaşam biçimlerinin bu yapılarla nasıl yansıdığı konularında detaylı bilgiler toplanmıştır. Yerde gözlem ve incelemeler yapılarak yapıların fotoğrafları ve videoları çekilmiştir. Daha sonra mimari özelliklerini geçmişten günümüze yansıtan ve belgelenmeye elverişli olan 6 Svan evinin ve 4 kulenin röleve ölçüleri alınarak projeleri hazırlanmıştır. Bu doğrultuda seçilen evler ve kuleler plan, cephe, kesit çizimleriyle ve fotoğraflarıyla açıklanan yapıların genel analiz tabloları oluşturulmuş bu doğrultu da evlerin ve kulelerin bulguları karşılaştırılarak irdelenmiştir. Çalışma kapsamında Mestia Svaneti bölgesinde yer alan 6 ev ve 4 kule ele alınmıştır. Bu değerlendirilen evlerden 1, 2, 3, 4 ve 5 numaralı evler Lançhvalis caddesi üzerinde yer alırken, 6 numaralı konut Miheil Hergianis caddesinde yer almaktadır. Yerleşimleri Resim 2.'de gösterilmektedir.

Resim 2. Çalışmada ele alınan konutların harita üzerinde gösterimi

Çalışma kapsamında seçilen 6 Svan evinin ve 4 kulenin adları, konumları, katsayıları, malzemeleri ve konstrüksiyonlarına ait genel özellikler tablo 2. ve tablo 3.'de verilmiştir. Seçilen evlerin adları, konumları, katsayıları, malzemeleri ve konstrüksiyonlarına ait genel özellikler tablo 2.'de açıklanmaktadır.

Tablo 2. Çalışmada değerlendirilen Svan evlerinin genel özellikleri

Genel Özellikler				
	1 Numaralı Svan Evi	Yapı adı	2 numaralı Svan Evi	
	Lançvalis Caddesi	Konumu	Lançvalis Caddesi	
	2	Kat sayısı	2	
	Taş ve Ahşap	Malzeme	Taş ve Ahşap	
	Yığma/Kagir	Konstrüksiyon	Yığma/Kagir	
Niguriani Zrab Germanis Ze Evi				
	3 Numaralı Svan Evi	Yapı adı	4 Numaralı Svan Evi	
	Lançvalis Caddesi	Konumu	Lançvalis Caddesi	
	2	Kat sayısı	2	
	Taş ve Ahşap	Malzeme	Taş ve Ahşap	
	Yığma/Kagir	Konstrüksiyon	Yığma/Kagir	
Margiani Sograt Vicbis Ze Evi				
Margiani Raxman Sagros Ze Evi				
	5 Numaralı Svan Evi	Yapı adı	6 Numaralı Svan Evi	
	Lançvalis Caddesi	Konumu	Miheil Hergianis Caddesi	
	2	Kat sayısı	2	
	Taş ve Ahşap	Malzeme	Taş ve Ahşap	
	Yığma/Kagir	Konstrüksiyon	Yığma/Kagir	
Margianebis Saxl-Muzeumi				
M. Xergianis Saxl-Muzeumi				

Tablo 2.'ye bakıldığı zaman seçilen tüm evlerin taş ve ahşap malzemeden, yığma/kagir konstrüksiyondan ve 2 kattan oluştuğu görülmektedir. Seçilen kulelerin adları, konumları, katsayıları, malzemeleri ve konstrüksiyonlarına ait genel özellikler ise tablo 3.'de açıklanmaktadır.

Tablo 3. Çalışmada değerlendirilen kulelerinin genel özellikleri

Genel Özellikler				
	2 numaralı Svan Evi Kulesi	Yapı adı	3 Numaralı Svan Evi Kulesi	
	Lançhvalis Caddesi	Konumu	Lançhvalis Caddesi	
	2	Kat sayısı	2	
	Taş ve Ahşap	Malzeme	Taş ve Ahşap	
	Yığma/Kagir	Konstrüksiyon	Yığma/Kagir	
Margiani Sograt Vicbis Ze Evi				
	7 Numaralı Kule	Yapı adı	6 Numaralı Svan Evi Kulesi	
	Lançhvalis Caddesi	Konumu	Miheil Hergianis Caddesi	
	5	Kat sayısı	2	
	Taş ve Ahşap	Malzeme	Taş ve Ahşap	
	Yığma/Kagir	Konstrüksiyon	Yığma/Kagir	
M. Xergianis Saxl-Muzeumi				
Savunma Kulesi				

Tablo 3.' de çalışma kapsamında ele alınan 2, 3 ve 6 numaralı Svan evlerinin kuleleri ve 7 numaralı savunma kulesi gösterilmektedir. 6 numaralı Svan evi kulesi dışında diğer 3 kule Lançhvalis caddesinde yer almaktadır. 7 Numaralı savunma kulesi 5 kattan oluşurken 2, 3 ve 6 numaralı Svan evlerinin kuleleri 2 kattan oluşmaktadır. Seçilen tüm kuleler taş ve ahşap malzemeden, yığma/kagir konstrüksiyondan oluşmaktadır.

Bulgular

Çalışmanın ikinci aşamasında; Mestia'da yaşayan insanlarla görüşmeler yapılmış, Svan evlerinin ve kulelerinin ne amaçla kullanıldığı, yapımlarında hangi malzemelerin kullanıldığı, örf ve adetlerinin, yaşam biçimlerinin bu yapılar nasıl yansıdığı konularında detaylı bilgiler toplanmıştır. Yerinde gözlem ve incelemeler yapılarak yapıların fotoğrafları çekilmiştir. Daha sonra mimari özelliklerini geçmişten günümüze yansıtan ve belgelenmeye elverişli olan 6 Svan evinin ve 4 kulenin röleve ölçüleri alınarak projeleri hazırlanmıştır. Ele alınan evlerin ve kulelerin mimari özellikleri plan, cephe, kesit çizimleriyle ve yerinde çekilen fotoğraflara detaylı olarak verilmiştir. Svan evlerinin ve kulelerin mimari özellikleri olmak üzere 2 başlık altında açıklanmıştır.

Svan Evlerinin Mimari Özellikleri

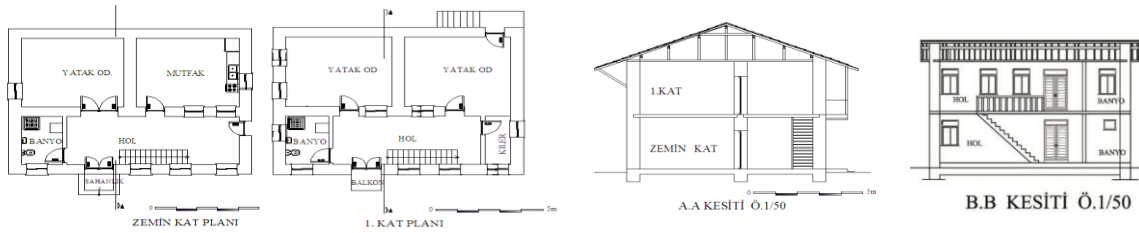
1 Numaralı Svan Evi

1 numaralı Svan evi Mestia şehrinde Lançhvalis Caddesinde bulunmaktadır. 2 kata sahip olan ev, taş ve ahşap malzemelerden oluşmuştur. Konstrüksiyonu ise yığma/kagirdir. 1 Numaralı Svan evine caddeden ahşap bir kapı ile evin avlusuna girilmektedir. Ayrıca iki panelli olan ahşap kapıdan araba girişi sağlanmaktadır (Resim3).

Resim 3. 1 numaralı Svan evi dış mekân ve cephe görünüşleri

Zemin ve 1 kattan oluşan evin avlusu taş duvarlarla çevrilidir. Bina zemin katının ve 1.katın yüksekliği 3 m'dir. Binanın malzemesi taş ve ahşap, konstrüksiyonu ise yığma ve kagirdir. Zemin kata 2 basamakla çıkılan bir sahanlıktan çift panelli ahşap kapıdan girilmektedir. Girişte dikdörtgen hol vardır. Girişin sağında üst kata çıkan tek kol ve sahanlıksız ahşap bir merdiven bulunmaktadır (Resim 4).

Resim 4. 1 numaralı Svan evi kat planları ve kesit çizimleri

Giriş holünün solunda banyo bulunmaktadır. Holden iki panelli ahşap kapı ile girilen bir oda ve ahşap kapıyla da mutfaka ulaşılmaktadır. Banyo ve yatak odasının dışa açılan birer adet penceresi bulunmaktadır. Mutfağın hole açılan iki penceresi daha mevcuttur. 1.katta holden girilen banyo, iki adet oda ve bir kiler bulunmaktadır. Holden iki kanatlı ahşap kapı ile balkona çıkılmaktadır. Balkon kapısı 75cm x 220cm dikdörtgendir. 1.Kattaki bir odaya hol mekânı dışında birkaç basamakla çıkılıp ulaşılan sahanlıkla içeri girilmektedir (Resim 5). 1.katta yine her iki odanın hole açılan birer penceresi bulunmaktadır. Bu pencereler 100 cm x 150 cm dikdörtgendir.

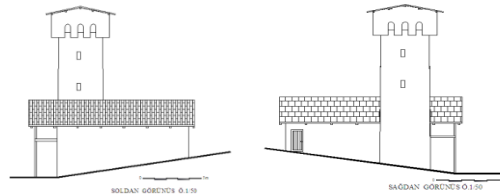

Resim 5. 1 numaralı Svan evi iç ve giriş cephesi görünümü

Binanın duvarları 60 cm yığma taştan yapılmıştır. Zemin kat tavan döşemesi ahşap kirişlerle geçilmiş, üzeri tahta döşeme yapılmıştır. Çatı ahşap üzeri muhdestir. Dış pencerelerin ahşaptan yapılmış panjurları vardır. Binanın giriş cephesi sıvanmış, beyaz badana ile boyalıdır. Pencereler ve kapılar ahşaptır. Binanın duvarları 60 cm kesme ve moloz taştan yapılmıştır. Zemin kat tavanı ahşap kirişlerle geçilmiş, üzeri 2- 4 cm ahşapla kaplıdır. Duvardan duvara geçilen ahşap kirişler üzerinde 10*10 dikmeler ve 5*10 cm mertekler üzerinde ahşapla kaplıdır. Cepheler kesme taş ve moloz taş karışımından yapılmıştır. Dış pencereleri dikdörtgen ahşaptan yapılmış panjurları da ahşaptır. Binanın giriş cephesi sıvanmış beyaz badana ile boyalıdır. Evin giriş kapıları ve balkon kapısı ahşaptır.

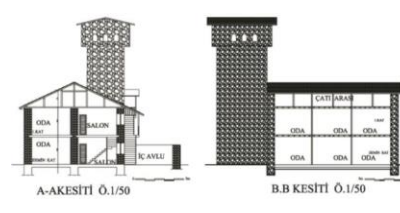
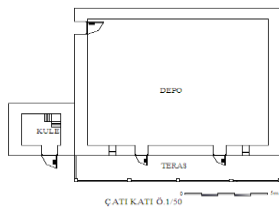
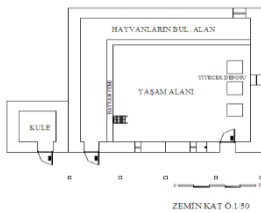
2 Numaralı Svan Evi

2 numaralı Svan evi Mestia şehrinde Lançhvalis Caddesinde bulunmaktadır. 2 kata sahip olan ev, taş ve ahşap malzemelerden oluşmuştur (Resim 6). Konstrüksiyonu ise yığma/kagirdir. Svan evi zemin kat, çatı katı ve kuleden oluşmaktadır. Zemin katta yaşam alanına ahşap bir kapı ile girilmektedir. Yaşam alanında yiyeceklerin saklandığı taştan yapılmış kilerler ve ahşap yemek masaları mevcuttur. Yemek salon ortasında bulunan çatıya demir zincirle asılı bakır kazanlarda yapılmaktadır. Yaşam alanı giriş cephesinde bulunan 30cm 70cm 2 adet pencereden ayrıca girişin sağındaki ve karşısındaki 2 adet 80 cm 100 cm pencereden aydınlanma sağlanmaktadır.

Resim 6. 2 numaralı Svan evi dış mekân ve cephe görünüşleri

Zemin katta bulunan diğer ahşap kapıdan hayvanların girişi sağlanmaktadır. Hayvanların bulunduğu alan yaşam alanının iki kenarını kapsamaktadır. Burada hayvanların yem yediği behni bulunmaktadır. Hayvanların olduğu bölümün iki metre üzerinde ahşaptan yapılmış bölüm vardır. Burası yatak odası olarak kullanılmakta; bu bölüme ahşap bir merdivenle çıkılmaktadır (Resim 7).

Resim 7. 2 numaralı Svan evi kat planları ve kesit çizimleri

Zemin katın tavanı ahşaptır. Zemin kat ölçüleri yaklaşık 11 metreye 11 metredir. Alanı ise 121 metrekaredir. Zemin kat yaşam alanının tavanını taşıyan duvardan duvara geçen ahşap taşıyıcılar vardır. Çatı katında da aynı şekilde taş duvarların üzerine oturmuş, bütün ağaçtan yapılmış taşıyıcılar vardır. Bu tahta

plaklar ıhlamur ağacından elle kesilerek yapılmıştır. Çatı katına ahşap tek kapı ile girilmektedir. Çatı katından ön tarafta bulunan terasa 2 ahşap kapı ile geçilmektedir. Ayrıca çatı katını aydınlatan 2 adet pencere vardır. Teras ahşaptır. Terasın taşıyıcı direkleri 20cm çapındadır. Taşıyıcı direkler ahşap taşıyıcı kirişlerle bağlıdır. Teras döşemesi ahşap tahtadır. Kalınlığı 5cm'dir. Korkuluklar ahşaptır.

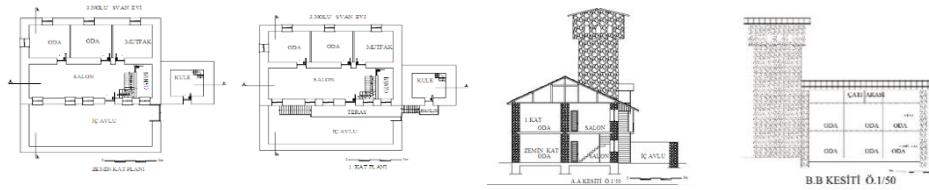
3 Numaralı Svan Evi

3 numaralı Svan evi Mestia şehrinde Lançhvalis Caddesi üzerinde solda bulunmaktadır. 2 kata sahip olan ev, taş ve ahşap malzemelerden oluşturulmuştur. Konstrüksiyonu ise yığma/kagirdir. Evin avlusu yığma taş duvar ile çevrilidir. Evin avlusuna ahşap kapı ile girilmektedir (Resim 8).

Resim 8. 3 numaralı Svan evine ait dış mekân ve cephe görünüşleri

Zemin kata iki kanatlı ahşap kapı ile girilmektedir. Zemin katta duvarlar yığma taştır ve kalınlığı 60cm'dir. Girişte dikdörtgen bir salon vardır. Salonun bir köşesinde şömine bulunmaktadır. Salonun karşısında ahşap kapı ile girilen iki oda ve bir mutfak vardır. Girişte sağ tarafta banyo ve 1.kata çıkan ahşap merdiven vardır. Salon ve odalarda ahşap pencereler bulunmaktadır. Binanın zemin ve 1.kat kat yükseklikleri 3m'dir (Resim 9).

Resim 9. 3 numaralı Svan evine ait kat planları ve kesit çizimleri

1. kata çıkıldığında dikdörtgen salon; karşısında üç oda ve yine banyo bulunmaktadır. 1.kattan ahşap kapı ile balkona erişim sağlanmaktadır. Ayrıca zemin kattan ve evin avlusundan 1.kata dışarıdan çıkan ahşap merdiven vardır. 1.kattan ahşap merdivenle kulenin girişine ulaşım sağlanmaktadır. Evin balkonun ahşap taşıyıcı kirişi 10\15cm'dir. Balkonun döşemesi ve korkulukları ahşaptır. Balkonun üstü ahşap çatı ile kaplıdır. Çatıyı taşıyan 12\12cm ahşap direkler mevcuttur. Evin bir kısmı beyaz boya ile boyalıdır. Bir kısmı ise ahşap ile kaplıdır.

4 Numaralı Svan Evi

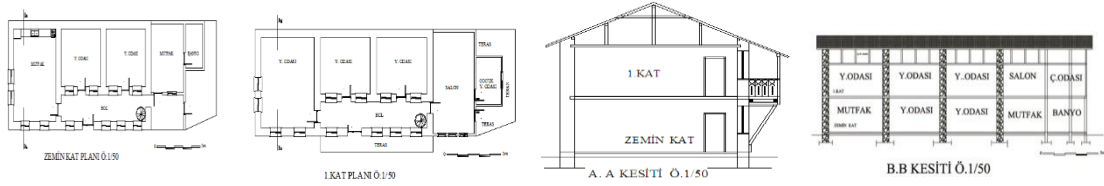
Sahibi Muradi Margiani olan ev Lançhvalis Caddesi üzerinde soldadır. Ahşap kapı ile evin avlusuna girilmektedir. Evin avlusu taş duvar ile çevrili olup üzerinde ise ahşap korkuluk vardır (Resim 10).

Resim 10. 4 numaralı Svan evi dış mekân ve cephe görünüşleri

Ev zemin kat ve 1. kattan oluşmaktadır. Zemin ve 1.kat yüksekliği 3m'dir. Evin girişi çift kapılı ve

ahşaptır. Evin duvarları yığma taş duvardır. Duvarın kalınlığı 60cm'dir. Zemin kat girişinde dikdörtgen bir hol vardır. Holün sağında 1.kata çıkan ahşap döner merdiven bulunmaktadır. Holün solunda mutfak, holün karşısında 2 adet yatak odası bulunmaktadır (Resim 11).

Resim 11. 4 numaralı Svan evi kat planları ve kesit çizimleri

Holden dışarıya terasa açılan bir kapı vardır. Terastan girilen bir mutfak ve mutfaktan girilen bir banyo vardır. Yatak odalarının hole bakan pencereleri vardır. Mutfak ve holün dışarıya açılan pencereleri vardır. Holün yer döşemesi kalebodurdu. Duvarlar ahşap ile kaplıdır. 1. kata çıkıldığında holden girilen 3 adet yatak odası vardır. Ayrıca holden salona geçilmektedir. Salondan çocuk yatak odasına girilmekte ayrıca salondan terasa çıkmaktadır. Holden ise balkona ahşap kapı ile çıkmaktadır.

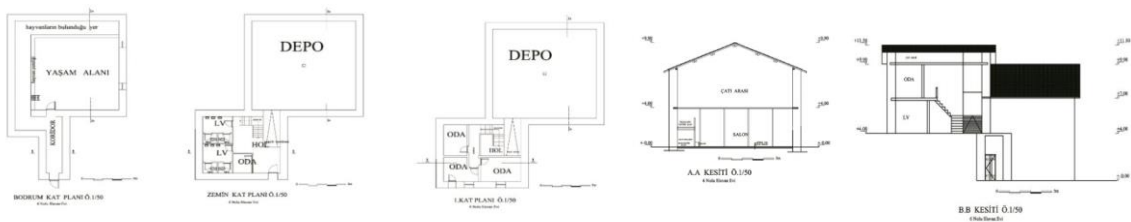
5 Numaralı Svan Evi

5 Numaralı Svan Evi'nde; bodrum kata dışarıdan ahşap bir kapı ile koridora girilmektedir (Resim 12). Koridorun genişliği 170 cm uzunluğu 7m'dir. Koridorun sağ ve sol duvar kalınlığı ise 80 cm olup malzemesi taştır. Koridorun salonundan hayvanların barındığı koridora girilmektedir. Koridorun sonunda ahşap kapı ile salona girilmektedir. Hayvanların bulunduğu koridorun önünde yemlerini yemeleri için ahşaptan yapılmış behniler mevcuttur.

Resim 12. 5 numaralı Svan evi dış mekân ve cephe görüşleri

Salonunun ortasında ocak vardır. Yemekler burada yapılıp aynı zamanda salonun ısınması sağlanmaktadır. Salonda yiyeceklerin saklandığı kiler vardır. Salonda ev halkının oturduğu ahşap oturakların yanı sıra tek kişilik ahşap koltuk vardır. Yaşam alanının aydınlığını sağlayan 80/80cm iki adet dışarı açılan penceresi vardır. Zemin katta ahşap bir kapı ile hole girilmektedir. Holün solunda bir oda ayrıca bay ve bayan tuvaletler mevcuttur. Holden 1.kata çıkan ahşap merdiven vardır. Ayrıca depo kısmına çıkan 180 cm genişliğinde eğimli merdiven vardır. Depo hayvan yemi ve otların konulduğu bir alan iken bugün burası küçük bir cep sineması olarak kullanılmaktadır (Resim 13).

Resim 13. 5 numaralı Svan evi kat planları ve kesit çizimleri

1.kata ahşap merdivenle çıkılmaktadır ve sahanlıktan girilen 3 adet oda mevcuttur. Odaların birer adet penceresi ve bir odada dışarı açılan ahşap kapı bulunmaktadır. Bodrum kattaki yaşam alanında hayvanların bulunduğu kısmın yaklaşık 2m üzerinde insanların barındığı balkon şeklinde 170cm genişliğindeki alana yaşam alanından ahşap bir merdivenle çıkılmakta ve burası yatak odası olarak kullanılmaktadır. Yaşam alanı ve depo olarak kullanılan katın arasında ahşap direkler ve yatay taşıyıcı ahşap kirişler vardır (Resim 14).

Resim 14. 5 numaralı Svan evinin yaşam alanından görünüşler

Ahşap kirişlerin üzeri 5cm kalınlığında tahta ile kaplıdır. Deponun üzerindeki çatı kısmında taş duvarların üzerinde oturan bütün ağaçlardan yapılmış ana taşıyıcı dikme ve kirişler vardır. Taşıyıcıların üzeri geçmişte ıhlamur ağacından yapılmış, tahta plaklarla kaplı iken günümüzde mebran ve şingil türü malzeme ile kaplanarak restore edilmiştir.

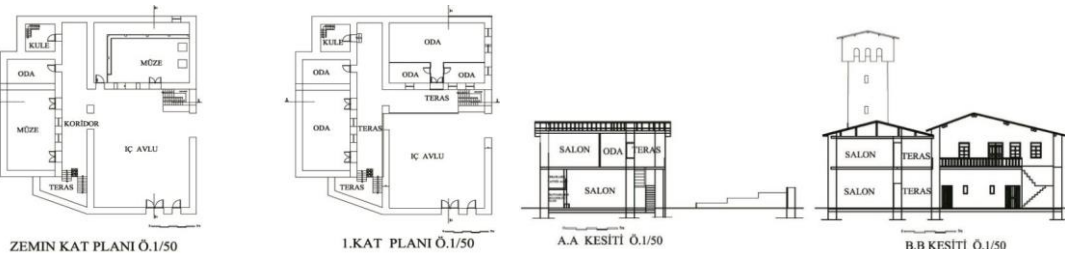
6 Numaralı Svan Evi

Mestia'nın en büyük Svan evidir. Sahibi Margiani Davit Bavecisz'tir. Bu ev günümüze Miheil Hergiani Müzesi olarak kullanılmaktadır. 6 Numaralı Svan evi iki katlı ve bir kuleden oluşmaktadır. Kule, istilacılara ve akıncı düşmanlara karşı korunmak için inşa edilmiştir. Kule ve iki katlı evin diğer adı Machubi'dir (Resim 15).

Resim 15. 6 numaralı Svan evi dış mekân ve cephe görünüşleri

Zemin kat hem insanların hem de evcil hayvanların yerleşimi için açık ocaklı sade bir salondur. 1. kat tahta bölmelerle ayrılmıştır. Zemin kattaki yaşam alanında hayvanların bulunduğu kısmın yaklaşık 2 metre üzerinde insanların barındığı balkon şeklinde 170cm genişliğindeki alana yaşam alanından ahşap bir merdivenle çıkılmakta insanlar burada yatmaktadırlar. Zemin kat yüksekliği 4 metredir. Ek bir koridor binanın termal yalıtımına yardım etmektedir (Resim 16).

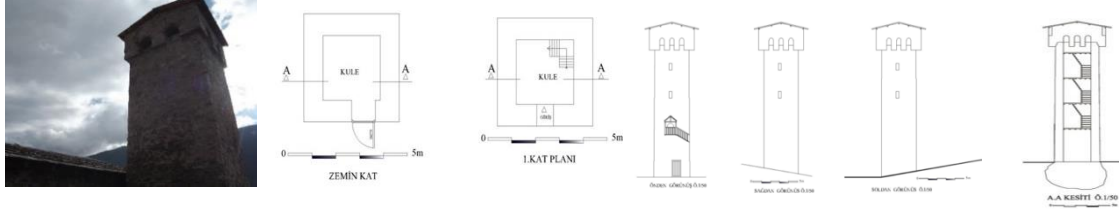
Resim 16. 6 numaralı Svan evi kat planları ve kesit çizimleri

Darbazi adı verilen en üst kat, aileler tarafından yazın kullanılır. Aynı zamanda bu kat yem ve alet deposu olarak da kullanılır. Bu katta bir kapı girişin savunmasının yapıldığı kuleye erişim sağlamaktadır. Ev salonun ortasında yer alan aynı zaman da yemeklerinde orada yapıldığı bir ocakla ısınmaktadır. Yerleşim birimi avluyu da kapsayan alçak bir sınır duvarı ile çevrilmiştir.

2, 3, 6 ve 7 Numaralı Savunma Kulelerinin Mimari Özellikleri

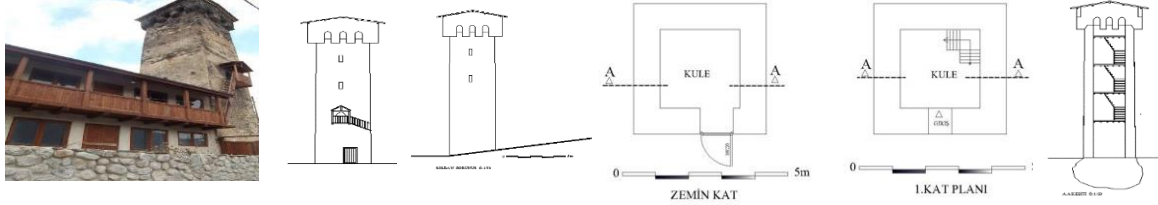
Gürcüce koşki denilen kuleler 9-12.yy' da yapılmıştır. Savunma ve korunma amaçlı yapılan kuleler,

ülkede çok eskiden beri bulunmaktadır. Svan halkı, şehrin ya da köyün savunmasını yapmak için büyük bir kale yerine her ev için farklı savunma kulesini inşa etmiştir. Çok eskilerde ok ve yayın kullanıldığı dönemlerde yapılmış kuleler, ateşli silahlara karşı koruma amacını yerine getiremeyince yenileri inşa edilmiştir. İçeriden dışarıya ateş edebilmek için de mazgallar yapılmıştır (Resim 17).

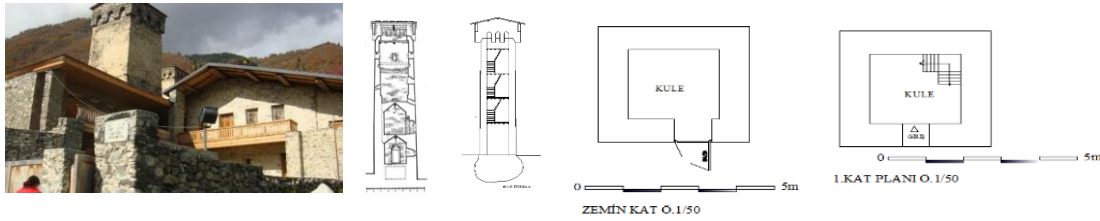
Resim 17. 2 Numaralı Svan Evi Kulesi

Savunmada destek sağlaması açısından kuleler birbirlerine çok yakın inşa edilmiş; kulelerin giriş kısmı zeminden üç veya dört metre yükseklikte yapılmıştır. Kulelere taşınabilir ahşap merdivenlerle girilmektedir. Saldırı ve kuşatma sırasında merdiven kaldırılmaktadır. Böylece kuleye giriş, neredeyse imkânsız hale gelmektedir (Resim 18).

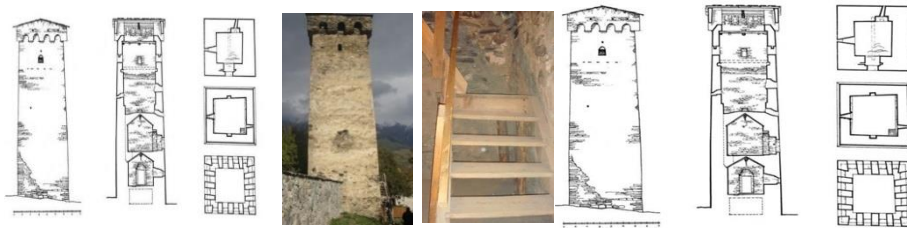
Resim 18. 3 Numaralı Svan Evi Kulesi

Yuvarlak ve dikdörtgen taşlardan inşa edilmiş kulelerin duvarlarının yüksekliği 10-15 metredir. Duvarları sık ve harçsız olarak inşa edilmiştir. Öte yandan az sayıda sırtlı kulelerde yapılmıştır. Bu tür kulelerin ön tarafı düz; arka tarafı bombelidir. Böylece kulelerin çıkış düşmesinden ya da yuvarlanan kayalardan zarar görmesinin önüne geçilmiştir (Resim 19).

Resim 19. 6 Numaralı Svan Evi Kulesi

Günümüze sağlam biçimde ulaşmış kulelerin çoğu Mestia bölgesinde bulunmaktadır. Kulenin tabanı kare şeklindedir. 4x4 veya 5x5 metredir. Duvar kalınlığı 1 metredir. Kule katları yüksekliği 3 metredir. Kulenin 1.katında ahır bulunmaktadır. Bu kısımda hayvanlar barınmaktadır. 2.katta ise aile üyeleri yaşamaktadır. 3.katta ise saldırılar karşısında savunma amaçlı kullanılmaktadır. Buradan düşmana karşı ok ve taş atılmakta, kızgın yağ ve sıcak sular dökülmektedir (Resim 20).

Resim 20. 7 Numaralı Savunma Kulesi

Tartışma

Geleneksel yöreye ait yaşam biçimini mimari öğelere yansıtan Mestia şehrinin Lançhvalis Caddesinde bulunan 6 ev ve 4 kule ele alınarak mimari özellikleri plan, cephe, kesit ve görsellerle açıklandıktan sonra, son aşama olan tablo 3' de genel analiz tablosu oluşturularak verileri karşılaştırılarak irdelenmiştir. Plan ve cephe analizleriyle çeşitli tespitler yapılmıştır. Mekân görselleri ve kesit çizimleri bulgular kısmında yapıların daha iyi anlaşılması amacıyla verilmiştir. Yapılan irdemelerde ise plan ve cepheler üzerinde durulmuştur. Tablo 4' de 1 numaralı, 2 numaralı, 3 numaralı, 4 numaralı, 5 numaralı ve 6 numaralı Svan evlerinin plan ve cephe çizimleri gösterilmektedir.

Tablo 4. Svan Evlerin plan ve cephe çizimleri

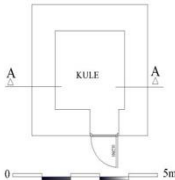
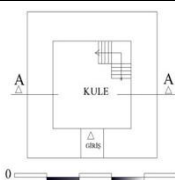
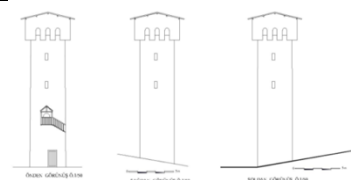
	Genel Mimari Özellikler		
	Zemin Kat Plan	1.Kat Plan	Cephe
1 Numaralı Ev			
2 Numaralı Ev			
3 Numaralı Ev			
4 Numaralı Ev			
5 Nolu Ev			
6 Numaralı Ev			

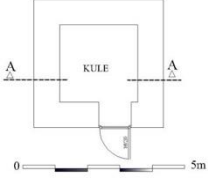
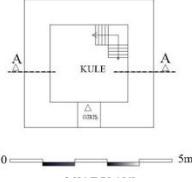
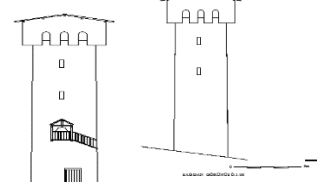
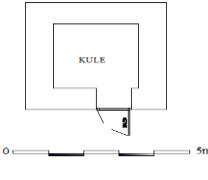
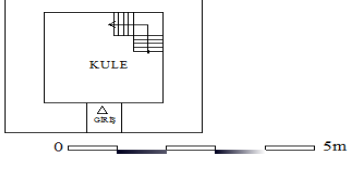
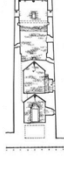
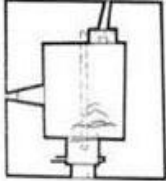
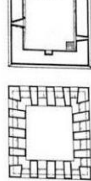
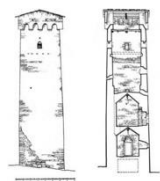
Tablo 4.'de plan çizimlerine bakıldığında; 1 numaralı Svan evi ile 3 numaralı Svan evi plan tipoloji açısından benzerlik gösterdiği görülmektedir. Plan tipolojilerinde zemin katta yaşam odaları, üst katta ise yatak odaları mevcuttur; ancak 3 numaralı Svan evinde hol ile bütünleşen bir teras bulunmaktadır. Bu terasın hem avlu ile hem de kule ile ilişkili olduğu görülmektedir. 2 Numaralı Svan Evi ile 5 Numaralı Svan evi de plan tipolojileri açısından benzerlik göstermektedir. Bu plan tipinde ahır ve yaşam mekânları zemin katta bir arada bulunmaktadır. 1. Katta ise her iki evde de deponun olduğu görülmektedir. 4 Numaralı Svan Evi plan tipolojisi açısından 1 ve 3 Numaralı Svan evlerine benzerlik gösterse de alan büyüklükleri itibarı ile mekân örgütlenmeleri bakımından farklılıklar bulunmaktadır. 6 Numaralı Svan evindeyse plan tipolojisi bakımından diğerlerinden farklılıklar görülmektedir. 6 Numaralı Svan evinde zemin katta yaşam alanı ve ahır mekânları avluya açılmaktadır. Üst katında ise avluya bakan depo ve yatak odaları mevcuttur. 2,3 ve 6 Numaralı Svan evlerinde savunma amaçlı kuleler bulunmaktadır.

Cephe analizlerine bakıldığında; 1 Numaralı Svan Evi cephe özellikleri açısından iki katlı olup taş ve bağdadi sıva ile oluşturulan cepheleri ile ön plana çıktığı görülmektedir. 2 Numaralı Svan Evi pencere boşlukları az olan bir taş yapıdır. İkinci katta cephe boyunca ahşap bir balkon mevcuttur. Yapıya bitişik kulenin yapıdan daha yüksek olduğu görülmektedir. 3 Numaralı Svan Evi iki katlı olup cephede ahşap ve taş, sıva ile kullanılmıştır. 1. katta avluya bakan bir ahşap teras olduğu görülmektedir. Bu ahşap teras hem avlu ile hem de kule ile ilişkisi bakımından birleştirici özelliği ile önemlidir. 4 Numaralı Svan evinde ise 1. katta holün önüne cepheye taşmış, ahşap bir teras mevcuttur. Her iki katı da taş malzeme ile oluşturulmuş, bu teras yapının karakteristik bir özellik olarak göze çarptığı görülmektedir. 5 Numaralı Svan evinin 2 Numaralı Svan evi ile plan tipolojisinde olduğu gibi cephe özellikleri bakımından da benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Her iki yapıda da cepheler taş duvarlar ile ön plana çıkmaktadır. 6 Numaralı Svan evinde ise plan tipolojisi yanında cephe özelliklerinin de farklılık gösterdiği görülmüştür. Bu yapı, L plan tipi ile avluya açılan teraslar ve bu terasların ahşap özellikleri ile dikkat çekmektedir. Ayrıca 1. kattan avluya teras bağlantısı sağlayan dolaşım alanı da görülmektedir. Cepheler genellikle ahşap ve taş malzemeden oluşmaktadır. 6 Numaralı Svan Evinde de kule ile bitişik bir cephe karakteristiği görülmektedir. Kulenin yapıya bitişik oluşu dışında yapıya göre daha yüksek oluşu da diğer kuleye sahip Svan evleri ile benzerlik göstermektedir.

Tablo 5' de ise 2 numaralı, 3 numaralı, 6 numaralı Svan evlerinin ve 7 numaralı savunma kulesinin plan ve cephe çizimleri gösterilmektedir.

Tablo5. Svan Evlerin plan ve cephe çizimleri

	Genel Mimari Özellikler		
	Zemin Kat Plan	1.Kat Plan	Cephe
2 Numaralı Kule			

3 Numaralı Kule			
6 Numaralı Kule			
7 Numaralı Savunma Kulesi			

Kulelerde yapı malzemesi olarak kesme taş ve moloz taş kullanılmaktadır. Ayrıca içten ahşap merdivenlerle kulenin en üstünde bulunan savunma alanına ulaşılmaktadır. 7 Numaralı Savunma kulesine bakıldığı zaman kulenin plan tipolojisi bakımından 2, 3 ve 6 numaralı Svan evi kuleleri ile benzerlik gösterdiği görülmektedir. Savunma kulesi ve evlere ait kuleler plan tipolojisi bakımından benzerlik göstermelerine karşın yükseklik bakımından birbirlerinden farklılık göstermektedir. Bu farklılığın temel sebebi 7 Numaralı Savunma kulesinin yerleşke alanına ilişkin genel bir savunma yapısı olmasıdır.

Sonuç

Bu çalışmada Gürcistan Svaneti bölgesi geleneksel konut mimarisi içinde Mestia’da bulunan Svan evi ve kuleleri incelenmiştir. Yörenin ustaları tarafından, yörede bulunan malzemelerden, geleneksel yapıım teknikleriyle oluşturulan yapılar, pragmatik bir şekilde o yörenin geleneksel konut mimarisini oluşturmaktadır. Yapılan incelemeler sonucunda, geleneksel Mestia konut mimarisinin içerisinde Svan evi ve kulelerinin belirli bir tipolojisinin olduğu; ortak plan şeması, yapıım tekniği ve malzeme özellikleri barındırdıkları gözlenmiştir. Svan evleri ve kulelerinin günümüzdeki durumlarıyla ilgili detaylı bilgi verilmeye çalışılmıştır. Gelecek kuşaklara bu ev ve kulelerin aktarılabilmesi amacıyla belgeleme çalışması yapılmıştır. Bu belgeleme çalışmasında; ele alınan evler ve kulelere ilişkin tespitler aşağıda özetlenmiştir:

- Svan evleri genel olarak ele alındığında kuleli ve kulesiz evler olarak görülmektedir.
- Bu evlerin plan tipleri incelendiğinde ahır ve yaşam mekânlarının zemin katta, yatak odalarının ise 1.katta toplandığı tespit edilmiştir.
- Svan evlerinin plan tipolojileri ele alındığında; dış sofa, iç sofa, galeri boşluğu görülmektedir.
- Evlerin bazılarında yüksek duvarlar ile iç avlular oluşturulmuştur.
- Svan evlerine ait kuleler; plan tipleri açısından kare planlı olup, yüksek yapılar olduğu belirlenmiştir.
- Svan evlerine ait kulelerin savunma ve gözetleme amaçlı olarak kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca bazılarının coğrafyanın verdiği zor yaşam koşullarına bağlı olarak barınma amaçlı da kullanıldığı tespit edilmiştir.
- Svan evleri kulelerinin genellikle evin cephesi ile bitişik olduğu ve 1. katta bulunan ahşap bir terastan geçilerek bu kulelere ulaşıldığı gözlemlenmiştir. Bu durum savunma kulesine sahip svan evlerinde karakteristik bir özellik olarak göze çarpmaktadır.
- Svan evlerinde kullanılan malzemelerin yapıların yakın çevresinden rahatlıkla elde edilebilecek taş ve ahşaptan oluştuğu tespit edilmiştir. Evlerin genel olarak; zemin katta taş olup dışa kapalı mekanlardan oluştuğu, 1. katlarda ise taş ve bağdadi yüzeylerin kullanılarak dışa açık mekanların oluşturulduğu görülmüştür.

- Svan evlerinin iki katlı olup; taş, ahşap ve bağdadi sıva ile oluşturulan cepheleri ile ön plana çıktığı görülmüştür.
- Kulelerin ise tamamının taş duvarlarla oluşturulduğu ve dışa kapalı bir planlama yapıldığı görülmektedir.

Sonuç olarak bu bölge; tarihsel süreç içerisinde konumu itibari ile geleneksel kimliğini koruyarak günümüze kadar ulaşabilmiş nadir yerleşkelerden biri olarak ön plana çıkmaktadır. Bu yerleşke günümüze ulaşırken; evleri, kuleleri, sokakları, meydanları, dini yapıları ve diğer karakteristik özellikleri ile dokusunu korumayı başarmıştır. Mestia'nın tarihi eserlerinin korunması ve bugüne ulaşması insanlık için büyük önem arz etmektedir. Mestia'da mevcut yollar ve tarihi doku korunarak restorasyon çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Bu alanın gerek eğitim ve öğretimde gerekse turizmde ele alınarak değerlendirilmesi diğer önemli hususlardan biridir. Özetlenecek olursa mestia taş kaplı dar sokakları, meydanı, çeşmeleri, bahçeleri ve taş duvarla çevrili evleri, kilise, kuleleri, turistik restoran, otel ve pansiyonlarıyla zengin olan bu tarihi şehir mirasını ortak bir servet olarak korumak görev ve sorumluluğu, tüm dünya insanlarındır.

Kaynaklar

- Ahmad, Yahaya. "The scope and definitions of heritage: from tangible to intangible", International journal of heritage studies, 12-3 (2006):292-300.
- Alhadad, Esraa Fathy ve Meparishvili, Tinatin. "Cultural Heritage Tourism as an Innovative Catalyst of Local Development: Strategies and Actions". International Journal of Heritage and Museum Studies, 1-1(2019):107-115.
- Altıparmakoglu Sakarya, Gözde ve Gürani, Yeşim Fehime. "Hindistan'da Vernaküler Konutları Biçimlendiren Etkenlerin İrdelenmesi", Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 28-1 (2019):92-103.
- Amiranashvili, Avtandil ve Kartvelishvili, Liana G. "Statistical Characteristics Of The Monthly Mean Values Of Tourism Climate Index İn Mestia (Georgia) İn 1961-2010". Journal Of The Georgian Geophysical Society, 22-2(2019):68-79.
- Atalan, Özlem. "Geleneksel Mimari'de Ekolojik İzler ve Yeşil Mimari Anlayışı", 1 St International Conference On Language, Education And Culture, 2-6 September (2018):113-122.
- Berdzenishvili, Nana M. Ve Beridzishvili, Besarion. "Svaneti-Ancient Historical and Geographical Province". Tourism Education Studies and Practice, 8-2 (2016): 39-43.
- Burghardt, Laura. "The Vernacular Architecture of Homesteads in Cebolla Canyon, New Mexico". (13 May 2014), 7 Temmuz 2021.
- Egiazarova, Diana ve Rogava, David. "Some Methodological Aspects Of Vulnerability And Threat Evaluation With Natural Geological Processes İn Svaneti (Georgia)". Ce/Papers, 2-2&3(2018):211-216.
- Elizbarashvili, Mariam ve diğer. "Mountain environment and population in Georgia: case study of Upper Svaneti". International Journal of Sustainable Development & World Ecology, 25-4 (2018):362-370.
- Gürbüz Yıldırım, Esra ve Çağdaş, Gülen. "Gaziantep Geleneksel Mimari Dokusunun Sosyo-Kültürel Bağlamda Mekân Dizimsel Analizi", Gaziantep University Journal of Social Sciences 17-2 (2018):508-532.
- Kıstır, Rafet Mehmet ve Kurtoğlu, Duygu. "Geleneksel Konut Mimarisinin Sürdürülebilirlik Bağlamında İncelenmesi: Ayvalık ve Oxford Evleri Örneği", Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi 9-1(2018): 83-90.
- Gigi Tevzadze ve Zaal Kikvidze. "Ethno-ecological contexts of the Skhalta Gorge and the Upper Svaneti (Georgia, the Caucasus)". Journal of Political Ecology 23(2016): 246-262.
- Mann, Dennis Alan. "Between Traditionalism and Modernism; Approaches to a Vernacular Architecture". Journal of Architectural Education, 39-2 (1985): 10-16.
- Muşkara, Üftade. "Kırsal Ölçekte Geleneksel Konut Mimarisinin Korunması: Özgünlük", Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, 37 (2017):437-448.
- Pınar, Emre. "Doğu Karadeniz Kırsal Mimarisinde Taşıyıcı Sistem Detaylarının İrdelenmesi", Asia Minor Studies, (Special), 6-6 (2018): 60-74.
- Salman, Cihan. "Gürcistan geleneksel Mestia evlerinin genel mimari özelliklerinin incelenmesi", KTÜ, Yüksek Lisans Tezi. (28 Haziran 2017), 7 Temmuz 2021.
- Salukvadze, Gvantsa ve Backhaus, Norman. "Is Tourism the Beginning or the End? Livelihoods of Georgian Mountain People at Stake". Mountain Research and Development, 40-1(2020): 28-36.
- Sharia, Mariam. "Analyzing Tourism Influence on Agricultural Products' Market: A Case Study of the Mestia Municipality, Georgia". Ankara Üniversitesi Çevre Bilimleri Dergisi, 7-2(2019):98-105.

Sousa, Goreti ve Alcindor, Monica. "Symbolic Use of Domestic Space in the Upper Svanetian (georgia) Vernacular House". The International Archives of Photogrammetry, Remote Sensing and Spatial Information Sciences, 44(2020):95-100.

Tarragüel, Antoni Alcaraz ve diğer. "Analysing the possible impact of landslides and avalanches on cultural heritage in Upper Svaneti, Georgia". Journal of cultural heritage, 13-4 (2012):453-461.

UNESCO United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. World heritage list.1996. <http://whc.unesco.org/en/list/709> (Erişim Tarihi: 7 Temmuz 2021).

URL 1: 2021. <https://georgiavoyage.ge/wp-content/uploads/2016/06/svaneti.png> (Erişim Tarihi: 4 Temmuz 2021)

INVESTIGATION OF THE TRADITIONAL GEORGIAN MESTIA HOUSES ARCHITECTURAL FEATURES

Cengiz TAVŞAN, Serkan SİPAHİ, Betül İrem TEMİZ

ABSTRACT

Svaneti is an important region also included in the UNESCO list with its architectural examples, music, folklore, icons, woodworking, metalworking, inscriptions, weaving, tower style houses and other different features. Traditional Mestia houses and towers, which are at the forefront of these unique features of the region, are structures that reflect the characteristic elements of Georgian civil architecture and traditional lifestyle. Despite the value and importance of the buildings, there are no comprehensive studies documenting the architectural elements of the region in the literature. For this reason, the traditional architectural features of the Svan house and towers in the city of Mestia within the traditional residential architecture of the Georgian Svaneti Region were examined in this study. With this work, it is aimed to fill the gap in the literature by identifying Mestia field and introducing the architectural features of its houses and towers which has a unique culture. This work consists of three phases: determination, research, and evaluation. In the determination phase, the study area is determined, and the determinations and general characteristics of the sample group are explained. In the second stage, surveys of the buildings were made by making on-site observations, interviews, visualizations with photographs. In this direction, the architectural features of the buildings are explained. At the last stage, general analysis tables were created, and the findings were compared and examined. As a result of the examinations, inferences were made about the typologies, plan schemes, construction techniques and material properties of the Svan house and towers within the traditional Mestia residential architecture. As a result, suggestions were developed by making determinations about the houses and towers discussed.

Keywords: Mestia, traditional architecture, residential architecture, tower houses